

"ישיבישע בלאט" - "הדף היומי" מבחר "שאלות ותשובות" ל"עיון והעמקה" בדברי הגמרא

דף ב.

השאלות

1. ידיעות הטומאה וכו', וקשה למה רק גבי טומאה נקט ידיעות ולא גבי שבועות ושבט?
2. הרי זה בעולה ויורד, והנה בחינוך כג' כתב דעני שהביא קרבן עשיר לא יצא ידי חובתו, דלא כרמב"ם שגגות י' יג' שיצא, וקשה מאי שנא ממצורע מביא עני קרבן עשיר לכתחילה (ר"ש נגעים יד' יב')?

יציאות השבת, ולא דלא נקטו הוצאות השבת, עי' תוס' לקמן ה'; ובתוס' בשבת ב. תירצו דנקט לישנא דקרא "אל ייצא איש ממקומו", ובקושיית התוס' למה חילקם ל-ד' אופנים (ב' מלאכות ושעומד ב-ב' רשויות) עי' תוס' כאן ושם, וברמב"ן תי' דשני איסורים הם הנלמדים משני פסוקים, ועי' רשב"א שבת ב. ד"ה מתניתין.

במחלוקת התנאים מה מכפר, כתב הרמב"ם בפה"מ דלא נפסק להלכה כיון שאינה נ"מ למעשה, והקשו עליו א. שבהלכות שגגות יט' א' פסק הלכה במחלוקת זו כר"י, ב. דהפנ"י והטורי אבן ר"ה ה: כתבו דנ"מ במחלוקת זו האם מזכירים שעיר ר"ח בראש השנה עיי"ש בתוס', ועי' חזון יחזקאל א' א', ומשמר הלוי שבת סא'.

ע"ב

1. כשם שדם השעיר וכו' ועי' רש"י ד"ה אלא דמה שמכפרים השעירים על ישראל מכפר הפר על כהנים, וקשה א"כ בנאבד שעיר החיצון, איך ייקרב אח"כ במקום שעיר הרגלים הלא הופרש רק בשביל ישראל?
2. תוד"ה חייב כתבו לאסור בהקפת הראש מספרים כעין תער וכל דבר, והקשה רעק"א דא"כ ייאסר לסרוק פאות הראש במקום שפסיק רישא שיתלש, ולא ראינו שנוהגים כן?

כך וידויו של פר מכפר, ומה שבעי לכהנים כפרה מיוחדת, ביאר במשך חכמה ויקרא טז יז בגלל שחטאם יותר מפורסם בגלל חשיבותם, ועוד שבגלל שפרנסם מצוייה להם בידי שמים, היה להם ללמוד ולדעת.

תוד"ה מכדי, תמהו הרי אין סדר למשנה, ותי' דזה רק לענין מחלוקת ואח"כ סתם, עי' תירוצם, ועי' רמב"ן ריטב"א ור"י מיגאש.

חייב על הראש שתיים, ועי' תוס' שדנו אי יש איסור מספרים כעין תער בהקפת הראש, ובטעם המתירים עי' ריטב"א מכות כא. שהביא ב' טעמים, א. שאינם משווים לגמרי צדעיו לאחר אזור, שאינו נעשה חלק, ב. שלמדו מהשחתת זקן דרק תער נאסר, ויש נ"מ במלקט ורהיטני שעושים חלק ואינו תער, והלכה שראוי להחמיר.

התשובות

- השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"י וכדו'.
1. עי' לקמן יד: אלו ידיעות איירי בטומאה, שלפניה או שלאחריה, וכל הקושיא אי איירי בדיעות שבסוף, ועי' תוס' שבת ב. שבשבועות ושבט יש שתיים שהם ארבע בלי זה, וברמב"ן כאן ביאר שרק בטומאה יש חידוש בידיעה שלפניה ואף שלא עליהם דברה המשנה בכל אופן יש חידוש בשם "ידיעות".
 2. בחת"ס שבת קלב. תי' דיש לחלק בין מכשיר שבמצורע, לבין מכפר של כאן, דבמכפר כל חיובו נקבע לפי מצבו ולא שייך להביא יותר, והשפת אמת יומא מא: תי' דבעולה ויורד לעני שני קרבנות חטאת ועולה ולעשיר רק חטאת לא שייך לשנות.

ע"ב

1. כן הקשה החת"ס ותי' דהפר של יו"כ מכפר לכהנים גם במקום שעיר הרגלים, ובקה"י הקשה דלא יתכן שלא ניתנו לכהנים זמני כפרה כמו לישראל, ולכן תי' דאף שהם לא לכפרה לכהנים, בכל אופן קרבן הכהנים הם כן, דהם חלק מעבודת היום, וכשבא ברגלים גם מכפר.
2. כתב החת"ס יו"ד קלט' שמה"ת סגי ב-ב' שערות, ומדרבנן בעי ארבעים, ובסריקה ודאי לא יפלו כל כך עד שלא יישאר ארבעים, ועוד שמלקט ורהיטני הוא דרבנן, וע"ע קהלות יעקב בגליונות.

סיכום המשנה-דעת רבי יהודה, רבי שמעון, רבי מאיר, ורבי שמעון בן יהודה
קרבן עולה ויורד - לכו"ע על ידיעה בתחילה ובסוף והעלם בינתיים.

שעיר הפנימי של יו"כ-לכו"ע מכפר על ידיעה בתחילה ולא בסוף, וזדון טומאת מקו"ק.
שעיר החיצון של יו"כ-לכו"ע על ידיעה בסוף ולא בתחילה, לר"מ ורשב"י-גם על אין ידיעה בכלל, ועל טהור שאכל את הטמא.

שעירי הרגלים-לכו"ע על אין ידיעה כלל, לרשב"י גם על טהור שאכל את הטמא, ולר"מ גם על ידיעה בסוף ולא בתחילה.

שעירי ר"ח-לר"ש ורשב"י ולר"מ על טהור שאכל את הטמא, ור"מ מוסיף גם ידיעה בסוף ואין ידיעה כלל, ולר"י רק על אין ידיעה כלל, ללא טמא שאכל את הקודש לכהנים-פר הנעשה בפנים מכפר על ידיעה בתחילה ולא בסוף, וזדון טומאת מקדש וקדשיו, שאר עבירות לרשב"י וידויו פר פנים, לר"י שעיר המשתלח ככל ישראל.

לע"נ מרת אביבה בת הג"ר משה ע"ה נלב"ע ד' תשרי

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל מידי
יום שלח בקשה לכתובת הנ"ל והדף יישלח אליך בלי"נ מידי יום.

חדש! נפתח קו טלפון בו ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום.

מספר הקו - 0795255901

השאלות ינתנו מידי בוקר - התשובות, בשעות אחה"צ, בקרוב יהיה ניתן להשאר תשובות.